

379 Jelentés a Bolgár Országos Önkormányzat pénzügyi-gazdasági tevékenységének ellenőrzéséről

TARTALOMJEGYZÉK

I. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága.
2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége.
3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

II. Összegző megállapítások, következtetések

III. Javaslatok

A Bolgár Országos Önkormányzat ellenőrzésére az Országgyűlés 20/1997. (III.19.) OGY. sz. határozata alapján az Állami Számvevőszék V-1008/1997. sz. vizsgálati programjának szempontjai szerint került sor.

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy

- ~ az országos kisebbségi önkormányzat működési feltételrendszere hogyan alakult a vizsgált időszakban,
- ~ a gazdálkodás szervezettsége, szabályozottsága mennyiben felel meg a vonatkozó jogszabályi követelményeknek,
- ~ a feladatellátás során hogyan hasznosultak a központi költségvetésből származó erőforrások,
- ~ mennyire biztosított a gazdálkodás, a pénzeszközök felhasználásának törvényessége és szabályszerűsége, a számviteli törvény és a vonatkozó kormányrendeletek előírásainak betartása.

A vizsgált időszak: 1996. január 1 - 1997. március 31.

A helyszíni vizsgálat időpontja: 1997. április

Az önkormányzat helyszíni vizsgálati jelentésre tett észrevételét részben elfogadtuk, egy módosítást a vizsgálati jelentésen átvezettünk.

I. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága.

Magyarországon **5 bolgár önkormányzat** működik. Ezek:

- ~ Bolgár Országos Önkormányzat
- ~ Fővárosi Bolgár Önkormányzat
- ~ helyi önkormányzatok vidéken, Halásztelek, Miskolc, Pécs.

Az **önkormányzatok mellett további 6 szervezet** szolgálja az országban élő bolgár kisebbség identitásának megőrzését és fennmaradását. Ezek a következők:

- ~ Magyarországi Bolgárok Egyesülete,
- ~ Bolgár ortodox Egyházközösség,
- ~ Hriszto Botev Bolgár-Magyar Állami iskola,
- ~ Pro Cultura Bulgarica Alapítvány,
- ~ Pro Schola Bulgarica Alapítvány,
- ~ Mártenica Tánc Egyesület.

A felsorolt önkormányzatok közül a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat és a Fővárosi Bolgár Önkormányzat - 1996. január 17-én aláírt egy "Háromoldalú Kulturális Együtműködési Megállapodás"-t.

Ebben rögzítették, hogy közösen - egyenrangú félként - színvonalas kulturális műsorok és rendezvények, valamint hagyományörző ünnepek rendezésével segítik a magyarországi bolgár közösség nemzeti identitásának megőrzését. Továbbá segítik a kulturális autonómiát a bolgár közösség körében, és ismertetik a többségi társadalommal a bolgár kulturális értékeket.

Megállapodtak a résztvevő felek abban is, hogy összhangba hozzák a három szervezet kulturális tevékenységére vonatkozó éves terveket és annak megfelelően váltakozva főrendezői és két társszervező szervezetként együttműködve kifogástalanul megszervezett és színvonalas műsorokat és programokat állítanak össze. A társszervezők szervező munkával, erkölcsileg és anyagilag segítik a főrendezőt.

A Bolgár Országos Önkormányzat a 26/1995. /VII.5./ számú határozatával **megalkotta Szervezeti és Működési Szabályzatát.**

Az SzMSz-ban meghatározták az önkormányzat megalakulásának célját, szerveit és azok működését, feladat- és hatásköreit.

Szabályozták továbbá a testület működésének rendjét, a képviselők, a bizottságok és a tisztségviselők jogállását, a tulajdonosi jogokat és képviselést. Rögzítésre került még a költségvetés és zárszámadás

készítési kötelezettség és a pénzgazdálkodási szabályzat.
A III-as fejezetben szabályozták a testület hatáskör átadási mechanizmusát, az ezzel járó jogokat és kötelezettségeket. Konkrét feladat- és hatáskör átruházásra nem került sor, mivel a közgyűlés nem élt e jogkörével.

A költségvetés, a zárszámadás és vagyon leltár elfogadásáról, valamint a törzsvagyon meghatározásáról az SzMSz III-as fejezetében **rendelkeztek**. ennek során betartották a törvényi előírásokat, mivel **ezeket a feladatokat a közgyűlés át nem ruházható hatáskörei között nevesítették.**

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatok ellátására a következő szervezeti háttérrel rendelkeznek:

Az **önkormányzat legfőbb szerve a 14 fős** (jelenleg 13 fő) **közgyűlés**, amely 1 fő elnököt; 3 fő társadalmi elnökhelyettest és 1 fő titkárt választott. 1996. január 1-től 1 fő elnökhelyettest ügyvezető (fizetett) elnökhelyettségre minősített át.

Működik továbbá **4 állandó bizottság**. Ezek:

- ~ Koordináló Bizottság, (3 fő)
- ~ Gazdasági Bizottság (3 fő)
- ~ Oktatási és Kulturális Bizottság (6 fő)
- ~ Pénzügyi -Ellenőrző Bizottság (3 fő)

Hivatalt nem alapítottak, alkalmazottakat - munkaszerződés alapján - **nem foglalkoztatnak. Az önkormányzat a 24/1996. (VII. 4.(sz. határozatával döntött a "Bulgarisztikai Intézet" létrehozásáról**, melynek igazgatói állását pályázat útján betöltötték. (A vezető kinevezése 1996. október 9-től kezdődően három évre szól).

Kidolgozták az intézmény alapszabály tervezetét, amelyet a testület - a vizsgált időszakban - még nem hagyott jóvá.

A kutatóintézet székhelyét a Bolgár Országos Önkormányzat végleges székhelyét - a Bp. IX. Lónyai u. 41. sz. - jelölték meg, melynek birtokbavétele csak a vizsgálat időtartama alatt kezdődött el. Az intézmény "1997. évi költségvetés" tervezete egy kiadási terv, két fő csoportot tartalmaz: a működés megkezdéséhez szükséges első beszerzéseket 2.300 ezer forint értékben, és a működési kiadásokat összesen 7.500 ezer forint összegben.

A közel 10.000 ezer forintos **kiadások fedezetét nem biztosították, így az intézmény a tényleges működését a fenti okok miatt nem kezdte meg.**

2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége.

A Bolgár Országos Önkormányzat - végleges elhelyezésére szolgáló - székházként a **Fővárosi Bolgár Önkormányzattal** **közösen a Budapest, IX. ker. Lónyai u. 41. sz.** alatti ingatlant választotta. (275 m²)

A bérlemény "**Ingyenes Használati Megállapodás**"-át az önkormányzat és a Kincstári Vagyoni Igazgatóság **1997. IV. 8-án írta alá**. A megállapodásban részletesen szabályozták a használat módját, az átadó és a használó jogait és kötelezettségeit.

Az 1993. évi LXXVII. tv. 63. § (4) bekezdésben az állam - **egyszeri vagyonjuttatásként - 15.000 ezer forintot** biztosított az önkormányzat működési költségeinek fedezéséhez.

Ezt az értéket az önkormányzat az ÁPV Rt Igazgatósága 293/1996. (IV.24.) sz. határozatának megfelelően - **MOL Rt. részvények formájában kapta meg.**

MOL Rt. részvények formájában kapta meg.

A **részvényvagyon átadásáról szóló megállapodást 1996. december 20-án írták alá**. A megállapodás alapján 8.813 ezer forint névértékű, 15.000 ezer forint árfolyam értékű képviselő részvény került az önkormányzat tulajdonába. A **részvényeket** - a vizsgálat időpontjáig - **nem vették át**; letéti kezelésükről, illetve hasznosításukról nem gondoskodtak.

Az egyszeri vagyonjuttatásból a helyi kisebbségi önkormányzatok nem részesültek.

Gazdálkodásuk bonyolítására saját szervezetet nem hoztak létre.

Pénzügyi és számviteli tevékenységük ellátására - 1995. szeptember 1-től határozatlan időre - megbízási szerződést kötöttek Egy könyvelő és adótanácsadó kft-vel. A szerződés alapján a Kft. vezeti a naplófőkönyvet és elkészíti az önkormányzat egyszerűsített mérlegét, az állami támogatás elszámolását, ellátja az adókkal és járulékokkal kapcsolatos teendőket és munkaügyi feladatokat.

A pénztárosi teendőket - megbízási szerződés alapján - a Magyarországi Bolgárok Egyesületének a pénztárosa végzi.

A Kft-nek havi 30.000 Ft + ÁFA, a pénztárosnak havi 14.500 Ft összeget fizetnek.

A gazdálkodási folyamat részterületeire vonatkozóan a következő szabályzatokkal rendelkeznek:

- ~ Pénzgazdálkodási Szabályzat,
- ~ Házipénztár Pénzkezelési Szabályzat,
- ~ Bizonylati Szabályzat,
- ~ Leltározási Szabályzat.

A szabályzatok, a vonatkozó jogszabályok valamennyi előírásának nem felelnek meg, hiányoznak például:

- ~ a Házipénztár Pénzkezelési Szabályzatból a biztonsági követelmények, a napi záró pénzkészletek nagysága, a pénztár ellenőr

megnevezése,

~ a Leltározási Szabályzatból a határidők és felelősök megnevezései, a kiértékelés módja,

~ a Bizonylati Szabályzatból a szigorú számadású bizonylatok konkrét felsorolása.

Selejtezési és ellenőrzési szabályzattal nem rendelkeznek.

A gazdálkodási jogkörök gyakorlása - kötelezettségvállalás, érvényesítés, utalványozás és ellenjegyzés csak részben szabályozott, mindössze az utalványozási jogosultságról határoztak, de nem névreszólóan.

Az önkormányzat - a vizsgált időszakban - nem végzett vállalkozási tevékenységet és nem vett részt vállalkozásban.

3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

Az önkormányzat a **pénzügyi folyamatok számviteli regisztrálására** - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - **az egyszeres könyvvitelt választotta.**

Az 1995. évi beszámolási kötelezettségüknek eleget tettek; elkészítették az egyszerűsített mérleget.

Az egyes **mérleg sorok leltárral nincsenek alátámasztva, de** a vonatkozó nyilvántartások tételes ellenőrzése alapján megállapítottuk, hogy a mérlegben szereplő adatok a valóságnak megfelelnek.

Az 1995. évi zárszámadást a Közgyűlés 1996. II. 7-i ülésére terjesztették elő. A beszámolóban a bevételeket forrásonként, a kiadásokat lényegében költségfajtként összesítve jelenítették meg. Az előterjesztés adatai szerint az önkormányzat **1995. évben 6.480 ezer forint bevételt realizált.** Ebből **2.958 ezer forint működési és 2.747 ezer forint felhalmozási célú kiadást teljesített.**

Néhány - a Pénzügyi- Ellenőrző Bizottság által - fontosnak ítélt kiadás feladatonként kiemelve került nevesítésre. Ilyen kiadás volt a Toyota mikrobusz vásárlás 2.631 ezer forintért, a mobil telefon vásárlás 80 ezer forintért, a páncélkazetta beszerzése 36 ezer forintért, valamint az iroda 1.000 ezer forint bérleti díja. **A zárszámadást a közgyűlés a 9/1996. sz. határozatával elfogadta.**

Az 1996. évi költségvetés elkészítése, elfogadása az SzMSz-ben foglaltak szerint történt. A bizottságok által megtárgyalt költségvetés tervezet a Pénzügyi Bizottság véleményezése után került a testület elé, amelyet a 21/1996. (VII.4.) sz. határozatával jóváhagyott.

Az elfogadott 1996. évi költségvetés bevételi és kiadási főösszege 7.050 ezer forint, az 1995. évi 5.500 ezer forintos a főösszegekhez viszonyítva 28%-os növekedést jelent. Ez lényegében a költségvetési támogatás emelkedési üteme, mivel mindkét évben csak erre a bevételi forrásra állították össze a költségvetést.

Az önkormányzat 1996. évi - ténylegesen befolyt - **bevételei** az alábbiak szerint alakultak:

- ~ költségvetési támogatás 7 000 ezer forint
- ~ a bolgár-magyar szótár összeállítására a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványtól 1 000 ezer forint
- ~ a bolgár Kollégium tender és engedélyeztetési terveinek elkészítésére a Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól 5 000 ezer forint
- ~ a Kalendárium megjelentetéséhez a Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól 750 ezer forint
- ~ banki kamat 328 ezer forint
- ~ értékbecslési díjmegtérítésre a Miniszterelnökségtől 150 ezer forint
- ~ egyéb bevétel (tiszteletdíj visszafizetés) 20 ezer forint
- ~ 1995. évi pénzmaradvány 775 ezer forint

Összesen: 15 023 ezer forint

A bevételi források megoszlása a következő:

- ~ költségvetési támogatás 7 000 ezer forint 46,6%
 - ~ pályázati pénzek 6 750 ezer forint 44,9%
 - ~ banki kamat 328 ezer forint 2,2%
 - ~ egyéb bevétel 170 ezer forint 1,1%
 - ~ 1995. évi pénzmaradvány 775 ezer forint 5,2%
 - ~ **Összesen: 15 023 ezer forint 100,0%**

Az önkormányzat 1996. évi zárszámadása a január 1-től november 30-ig terjedő időszak tényszámait és a december havi várható adatokat tartalmazza. **A teljes gazdasági év tényszámait mutató beszámoló nem készült. A testület az 5/1996. (XII.11.) sz. határozatával az I-XI. hó tény és a XII. havi várható adatokat tartalmazó előterjesztést fogadta el.**

Az önkormányzat 1996. évi tervezett és tényleges ráfordításai az alábbiak szerint alakultak:

ezer forint

**Feladat Tervezett Tényleges Telj. %
ráfordítás**

Munkabér 830 887 106,9

Megbízási díj 500 398 79,6

Tiszteletdíj 670 680 101,5

TB járulék 570 620 108,8

Bolgár Országos Önkormányzat.
ideiglenes székházának bérleti

díja (bérlet szerződés szerint) 1 100 1 200 109,1

Könyvelési költség 390 424 108,7

Képviselői költségtérítés, utazási

költs.térítés, saját gépkocsi haszn. 1 300 1 574 121,1

Kulturális rendezvények szervezése 500 425 85,0
Dologi kiadások (bank ktg. biztosítás, nyomtatvány, posta, telefon, meghívók, nyomda ktg. üzemanyag) 710 432 60,8
Nem anyagjellegű szolgáltatások 480 416 86,5
"Bolgár Hírek" megjelentetése - 189 -
Szótár - 1 000 -
Kalendárium - 336 -
Emléktábla - 42 -
Verseskötetek - 878 -

Összesen: 7 050 9 501 134,8

Év végén 5.522 ezer forint pénzmaradvány keletkezett. Ebből 5.000 ezer forint a Kollégium terveire, 414 ezer forint pedig a Kalendáriumra kapott pályázati pénz fel nem használt része, **az 1997. évben szabadon felhasználható maradvány 108 ezer forint.**

Az 1997. évi költségvetésüket a testület 17/1997. (III.12.) sz.

határozatával hagyta jóvá. Ebben a bevételek között a 10.000 ezer forint költségvetési támogatással, 400 ezer forint egyéb bevétellel és a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivataltól - az új székház berendezésére - kért 10.000 ezer forint költségvetési támogatással számoltak, ez utóbbi rendelkezésre bocsátásáról írásos dokumentummal nem rendelkeznek.

Az összesen 20.400 ezer forintból 4.923 ezer forintot személyi juttatásra, 3.185 ezer forintot dologi kiadásokra, 2.292 ezer forintot kulturális szolgáltatásokra és 10.000 ezer forintot első beszerzésre terveznek felhasználni.

Az önkormányzat számviteli és bizonylati rendje megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A könyvelés valamint az alapbizonylatok felszereltségei és tárolása rendezett, ellenőrzésre alkalmas.

Az 1996. évi május és november havi könyvelési dokumentumok tételes ellenőrzése során megállapítottuk, hogy az utalványozás a banki átutalásoknál szabályosan történt. A havi forgalom döntő többségét kitevő pénztári kifizetések bizonylatainál előfordult, hogy

~ a teljesítés igazolás hiányzott, (pl. 392, 401,402,471,472. sz. pénztári biz.)

~ az utalványozás nem történt meg, (pl. 401,402,471,472. sz. biz.)

~ a felhasználás jogcíme nem állapítható meg (pl. 467 sz. biz. éttermi számla.)

Ellenjegyzés nem történt sem a banki, sem a pénztári forgalom bizonylatain.

A készpénzkezeléshez kapcsolódó szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartását folyamatosan vezetik, a pénztár ellenőrzést rendszeresen végrehajtják.

A kötelezettségvállalások pénzügyi fedezete biztosított volt; az önkormányzatnak likviditási gondja nem keletkezett. A pályázatokon elnyert illetve támogatásként kapott pénzeszközöket egyrészt a megjelölt célra használták fel, másrészt erre a célra tartalékolva pénzmaradványként kezelték. A szabadon felhasználható pénzeszközöket a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól, szóló törvényben és a SzMSz-ben meghatározott feladatok ellátására fordították.

Ellenőrzési szabállyal nem rendelkeznek. Általános ellenőrzésre vonatkozó feladatokat az SzMSz-nak a képviselők jogállásáról a testületi bizottságokról a tisztségviselőkről és a pénzgazdálkodás szabályairól szóló fejezeteiben fogalmaztak meg.

A Pénzügyi bizottság - 1996. évben - az alábbi ellenőrzéseket végezte el:

- ~ az önkormányzat 1995. évi pénzügyi tevékenységének ellenőrzése,
- ~ a házipénztár kezelésének, a bizonylatok tartalmi és számszaki helyességének, illetve a pénztár utasítás maradéktalan betartásának ellenőrzése,
- ~ az 1996-os költségvetési tervben rögzített tervadatok és teljesítésük ellenőrzése,
- ~ az 1996. X. 31-ig lekönyvelt tételek szűrőpróbaszerű ellenőrzése.

Minden **ellenőrzésről készült írásos dokumentum**, amelyet a testület megtárgyalt és elfogadott.

II. Összegző megállapítások, következtetések

A Bolgár Országos Önkormányzat a magyarországi bolgárok legfőbb érdekképviselői szerve. Az önkormányzat működési rendjét az SzMSz-ben szabályozták, a gazdálkodási tevékenység bonyolítására saját szervezetet nem hoztak létre. Az országos önkormányzat székházának birtokbavétele az ellenőrzés során folyamatban volt, de annak berendezési költségeire nincs fedezet. Az egyszeri vagyonyjuttatás megtörtént, ellenben a MOL Rt részvényeket nem vették át. Az önkormányzat által alapított intézmény finanszírozása megoldatlan, a működésének jogi feltételeit sem teremtették meg.

Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok nem veszélyeztették a biztonságos gazdálkodást, az szabályszerűbbé vált a korábbi vizsgálat óta eltelt időszakban.

A számviteli politika teljes körű kialakításával, a hiányosságok pótlásával a működés szabályszerűsége tovább javítható.

Az új székház berendezésére az önkormányzatnak nincs fedezete. Amennyiben a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi

Hivataltól erre a célra kért összeget nem kapják meg, komoly gazdálkodási nehézségekkel kell szembenézniük.

III. Javaslatok

Az önkormányzat a jelentést soron következő ülésén tárgyalja meg, az alábbi javaslatainkra tegyen intézkedéseket:

1. A működéssel, az operatív gazdálkodással összefüggő szabályzatokat aktualizálják, a hiányosságokat pótolják, annak érdekében, hogy azok a mindenkori jogszabályi előírásoknak, a működés sajátosságainak egyaránt megfeleljenek. (Pl. SzMSz, leltározási, selejtezési, ellenőrzési, bizonylati szabályzat, gazdálkodási jogkörök gyakorlása.)
2. Szervezzék meg az ellenőrzési rendszerüket, s biztosítsák annak a belső szabályozottságnak megfelelő, hatékony működtetését.
3. A jövőben a közgyűlés elé terjesztett éves zárszámadást a gazdasági év teljes időtartamára állítsák össze.
4. A számviteli bizonylatok feleljenek meg a többször módosított 1991. évi XVIII. tv. 85. § /1/ bekezdésében foglalt alaki és tartalmi követelményeknek